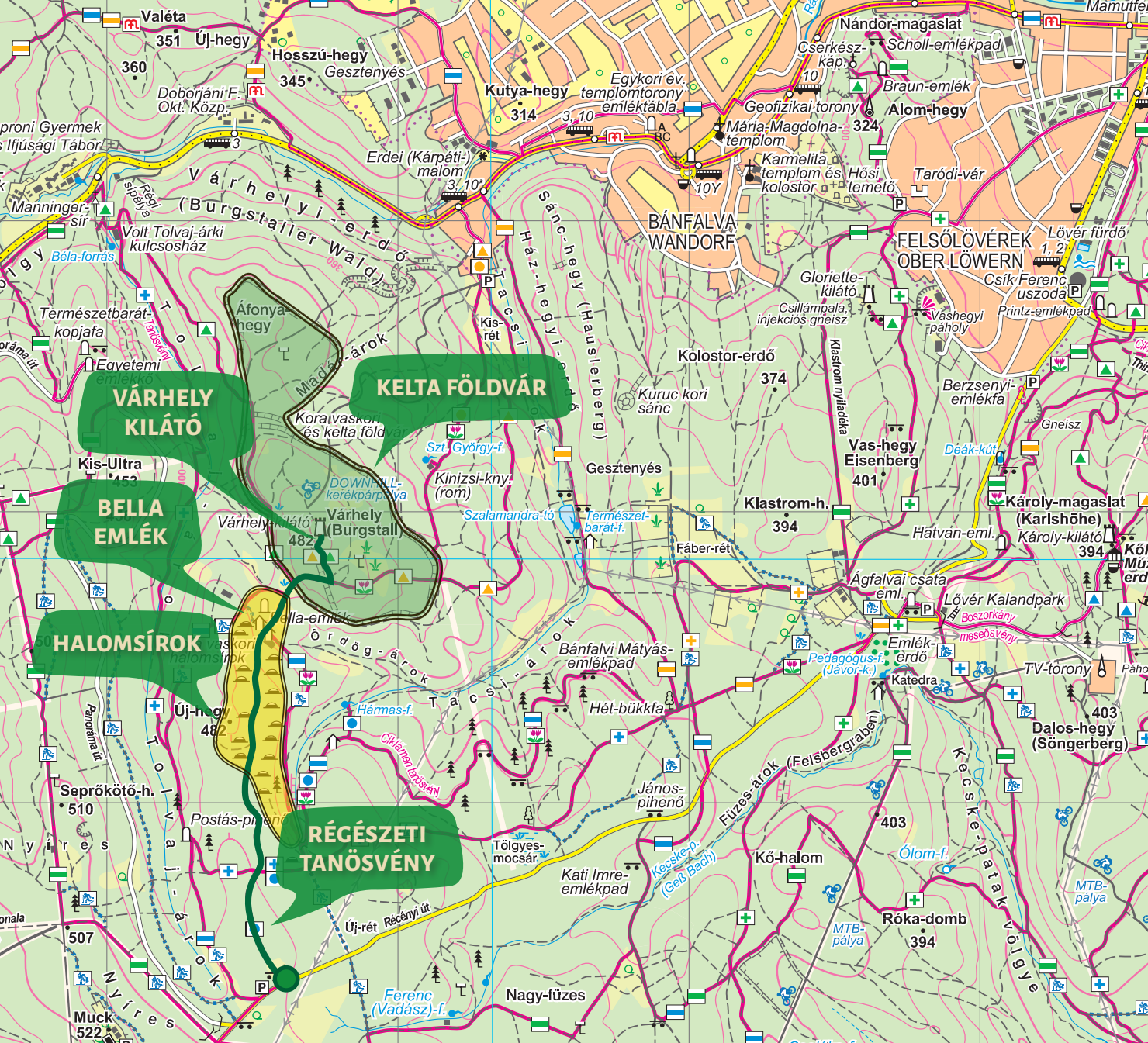

fotók: Szostarch Krisztián

GPS-koordináta: N 47° 39,976' E 16° 31,948'

Észrevételeit, kérdéseit az alábbi telefonszámon és e-mail címen jelezheti:

+36 99/506-834 ill. titkarsag@tae.grt.hu

A térképszakértő

CARTOGRAPHIA

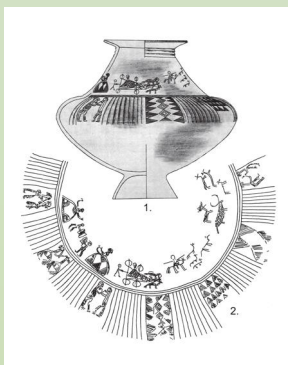
Sopron-Várhely Történelmi Emlékhely

Az egymástól látótávolságra elhelyezkedő Sopron környéki magaslati telepkeket a korai vaskorban (Kr. e. 7. sz.) sáncokkal erősítették meg. A hegyvonalakon épített földvárak természetes védelmet biztosítottak a veszély idején menedéket kereső lakosságnak. A **Várhely** a soproni belvárostól kb. 5 km-re DNY-ra, a Tacsai-árok és a Tolvaj-árok közötti, majdnem 500 m magas gerincen fekszik.

A nagy kiterjedésű őskori telepzet kettős, néhol hármassáncsal vették körül. A fősánc, amely az egész területet körbeveszi Hallstatt kori. A DNY-i két elősánc és a belső területet kettéválasztó középső nagy sánc késő kelta kori. A sírhalmok felé nyíló nagy DNY-i kapu jelenlegi formájában szintén ebből a korból maradt fent, a többi őskori eredete bizonytalan.

A 483 m magas gerincen álló, 37,4 katasztrális hold kiterjedésű soproni Várhely fából és földből emelt Hallstatt kori

sáncvára a keleti Hallstatt kultúra egyik legfontosabb lelőhelye. A fősánc hossza kerekén 2 km. Maga a vár 900 m hosszú és 350 m széles területet foglal el. Az itteni feltárásokat 1887-ben Bella Lajos (a Reáliskola, mai Széchenyi Gimnázium tanára, Sopron Vármegye és Sopron szabad királyi Város Régé-

szeti Társulatának titkára) kezdte meg. 1932-ig több ásatás történt a földvárban és a mellette elterülő halomsírokból álló temető területén. Európa szerte híresek a szakemberek körében a **Burgstall alakos urnái**, amelyek még Bella Lajos kutatásai során kerültek elő. 1971–1978 között Patek Erzsébet (MTA, Régészeti Intézete, Budapest) folytatta a várhelyi kutatásokat. Az erődített település belsejében jelentős átépítéseket végeztek a kelták a késő vaskorban, ennek nyomát őrzik a belső sáncok. A főkapu közelében egy szögletes, földbe mélyített korai vaskori házát is feltárt a kutatás. A Kr. e. 750–600 közötti időszak itteni települési rétegeiből búza és rozsszemeket valamint a tenyésztett állatok: sertés, szarvasmarha, juh, kecske, ló és eb csontjait találták meg. A vadászott állatok közül a gímszarvas, vaddisznó és őz csontjai kerültek elő.

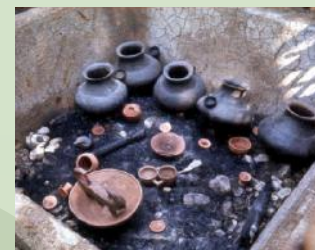
KORAI VASKORI HALOMSÍROK

Az erődítményhez D-ről, a Neuwiesén hozzávetőlegesen 200 kisebb-nagyobb halomsír csatlakozik egy alacsonyabban fekvő domboldalon, a telephez vezető mai út két oldalán. A lelőhelyről már a 19. sz. végétől kerülnek elő leletek, 1887–1911-ig folyamatosan, majd 1932-ig megszakításokkal folytak itt ásatások, elsősorban a sírhalmok területén, melyek során kb. 80 sírhalmot bontottak fel. 1971–19 között Patek Erzsébet további 10 sírhalmot tárt fel, öt helyen vágta át a sáncot és a földvár belső területén is folytatott ásatást. A földvárhoz vezető út mentén találjuk a Kr. e. 8–6. századi temetőt.

1971–1978 között végzett ásatást a még felszínen látható **temetkezési halmok (tumulusok)** pontos felmérése és térképezése előzte meg. Eddig 159 halmot sikerült pontosan azonosítani és a korábbi számozással összevetni.

A KULTURÁLIS-IDEGENFORGALOM

A történelmi emlékek nagyközönségnek történő bemutatása érdekében elődeink már több, mint egy évszázada megtették az első lépést (1893). Ezt azóta is fontosnak tartja mind a régész szakma, mind pedig a terület vagyongazdálkodója.

Például 131. számú tumulust régészeti bemutatóhelyként a TAEC Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt. rekonstruálta a korábban itt ásató MTA Régészeti Intézet, majd a Scarbantia Régészeti Park Alapítvány szakmai közreműködésével.

A 2018-ban átadott **Régészeti Örökség Tanösvény** a legfrissebb kutatási eredmények felhasználásával 8 állomáson 3 nyelvű információs táblákon mutatja be az itt található értékeket.

Több mint egy évszázada áll a földvár belsejében **kilátó**, a jelenlegit 1981-ben adták át, amelyet Magyarország legszebb fakilátójaként emlegetnek. Adottságai kiválóak és talán ebből nyílik a legszebb kilátás a Sopront övező erdőségekre és településekre, valamint a szomszédos ausztriai tájakra.

2005 óta minden évben a Várhelyen kerül megrendezésre a **Kelta ünnep**, amelynek célja az ősi hagyományok fellelevenítése és megőrzése az utókor számára.